

از سوی رئیس‌جمهور انجام شد ابلاغ اصول ۱۲ گانه مقابله با فساد اداری

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری اصول ۱۲گانه حاکم بر نقشه ملی پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی در دولت سیزدهم را به اعضای دولت و دستگاه‌های اداری و اجرایی ابلاغ کرد.
رئیس‌ی در جلسه دیروز دولت یکی از اولویت‌های دولت سیزدهم...

- صفحه ۲

پنجشنبه ۲۵ شهریور ۱۴۰۰ • ۹ صفر ۱۴۴۳ • ۱۶ سپتامبر ۲۰۲۱

تترها

تکذیب ادعای پیش خرید واکسن از شرکت‌های داخلی

صفحه ۹

واکنش وزارت کشور به فیش جنجالی حقوقی استاندار جدید سیستان و بلوچستان

صفحه ۸

مراجع در برابر معترضان

صفحه ۲

قول آموزش و پرورش برای پیگیری گزارش «شرق» درباره حقوق سلب‌شده مادران

صفحه ۹

جمع رفقا در زندان

صفحه ۲

همچنان برنده عربستان است!

صفحه ۱۱

حرف اول

بازگشت به عقب در افغانستان

مهدی قدیمی*

علاقه‌مندان به مطالعات و تحولات اجتماعی معتقدند که در فرایند تکامل اجتماعی جوامع انسانی، بازگشت به عقب معنایی ندارد و هیچ جامعه‌ای در فرایند تکامل اجتماعی به عقب بازمی‌گردد یا اینکه حداقل در درازمدت به عقب بازمی‌گردد. این نظریه در علوم اجتماعی به لحاظ علمی کاملا پذیرفته‌شده است، اما و با این وجود، گاهی اوقات ممکن است عواملی دست به دست هم بدهند و یک جامعه در مدت کوتاهی به عقب بازگردد. همه جوامع انسانی بر اساس شاخص‌های دقیقی مانند میزان مشارکت مردم در اداره جامعه، میزان آزادی رسانه‌ها، وجود احزاب سیاسی قانونی، انتخابات آزاد، محدودبودن قدرت سیاسی، وجود بنگاه‌های بزرگ اقتصادی، تعامل با جهان بیرونی، آزادی کسب‌وکار، تفکیک قوا، وجود سندیکاها و اتحادیه‌های صنفی و... همواره رو به جلو و توسعه‌یافتگی حرکت می‌کنند و هیچ‌گاه به عقب برنمی‌گردند هرچند میزان این توسعه‌یافتگی یک امر نسبی است و حتی سرعت آن از جامعه‌های به جامعه دیگر متفاوت است. اما بازگشت به عقب، برخلاف انتظار، در کشور افغانستان به وقوع پیوست و افغانستان بعد از ۲۰ سال به عقب بازگشت. این اتفاق در نتیجه یک بازی کثیف سیاسی و در یک معادله پیچیده که در آن تنها عاملی که اهمیت نداشت، زندگی و آزادی مردم فقیر افغانستان بود، به وقوع پیوست. امپریالیسم آمریکایی، سازمان نظامی ناتو، روسیه، چین، پاکستان و برخی از همسایگان و قدرت‌های منطقه‌ای بازی کثیفی در افغانستان انجام دادند که منجر به بازگشت افغانستان به عقب شد و بعد از ۲۰ سال این کشور مجدداً به حاکمیت ارتجاعی طالبان تن داد. مردم افغانستان به تجربه دردناکی تن دادند که ایمن تجربه تلخ را با تمام گوشت و خون خود قیلا درک کرده بودند و زخم‌های عمیق آن هنوز از یادها نرفته بود. کشتارهای فجیع، قتل‌عام‌ها، اعدام‌های دسته‌جمعی، محدودکردن آزادی‌های عادی اجتماعی، محدود و خانه‌نشین کردن زنان، بستن مدارس دخترانه، مجبورکردن مردان به داشتن محاسن، بستن روزنامه‌ها و رادیو و تلویزیون و... همگی ازجمله زخم‌های ازباندزفتنی حاکمیت پنج‌ساله طالبان در افغانستان بود. همه موارد ذکرشده در جهت عکس شاخص‌های دقیق توسعه‌یافتگی است که در بالا به آن اشاره شد و این به معنای بازگشت به عقب در یک جامعه انسانی است.

ادامه در صفحه ۲

روزنامه شرق

حذف احتمالی تبصره ۲ قانون اقدام متناسب و متقابل در اجرای برجام به چه معناست؟

رویارویی مجلس با آژانس انرژی اتمی

صفحه ۲

از کارشناس ساده تا سفیر و مذاکره‌کننده ارشد

پایان عصر عراقچی

صفحه ۴

گزارش

پیشنهاد‌های کارشناسان مستقل برای حل مسائل خوزستان

هدررفت میلیون‌ها لیتر آب به‌خطر الكوی کشت‌اشتباه

۱۲ خرداد ۱۴۰۰ استاندار خوزستان اعلام کرد که آبیاری سنتی در خوزستان موجب هدررفت بیش از دو میلیارد مترمکعب آب می‌شود. علاوه بر این انتخاب اشتباه محصولات نیز موجب هدررفت جدی مقدار زیادی آب می‌شود. اما این زودی‌ها حل نخواهد شد و مسئله خوزستان برای دولت سیزدهم نیز یک مشکل خواهد بود. اولین سفر آقای رئیسی، در قامت رئیس‌جمهور، به خوزستان نشان داده است که حل مسائل این استان یکی از اولویت‌های اصلی دولت جدید است. با همه اینها حل مسئله خوزستان نیازمند راهکارهای پایدار است که دارای پذیرش عمومی نیز باشد. پیشنهاد‌های کارشناسی را می‌توان به دو گروه تقسیم کرد: ابتدا پیشنهادهایی که از دل دستگاه‌های اجرایی بیرون می‌آید و سپس پیشنهادهایی که کارشناسان مستقل بیرون از دستگاه‌ها ارائه می‌کنند. پیشنهاد‌های دستگاه‌های اجرایی معمولاً مبتنی بر اطلاعات دقیق‌تر بوده و توان ارزیابی بهتری از ذی‌نفعان فعال در مسئله دارند؛ اما از طرف دیگر، پیشنهاد‌های این دستگاه‌ها اغلب متکی بر افزایش بودجه و اختیارات است و کمتر پیشنهادهایی در چارچوب محدودیت‌های بودجه‌ای و اختیارات موجود است. کارشناسان مستقل که سابقه فعالیت در فضای اداری را دارند دارای نقاط قوت خاص خود است. این کارشناسان معمولاً درگیر خودسانسوری نشده و تیغ نقدشان حتی دستگاه‌های محل اشتغال خودشان را نیز در بر می‌گیرد. این یعنی پیشنهاد‌های آنها بیش از آنکه متکی بر افزایش بودجه و اختیارات باشد، به راهکارهایی می‌پردازد که با منابع و اختیارات موجود نیز قابلیت اجراشدن را داشته باشد. از طرف دیگر این کارشناسان مستقل توان ایجاد اجماع در فضای عمومی و همراه‌کردن جامعه مدنی با خود را دارند. کارشناسان مستقل معمولاً در شبکه‌های مختلف اجتماعی حضور دارند و فعال هستند. این امر مزیتی بزرگ است، زیرا همراهی جامعه با سیاست‌گذاری دولت موجب اجرای سریع و بهینه سیاست‌ها خواهد شد. بر همین اساس، روزنامه «شرق» با گردآوری و ارائه پیشنهادها و راهکارهای کارشناسان مستقل، کسانی که عموماً صدایشان به مدیران ارشد نمی‌رسد، به‌دنبال ایجاد فضای گفتمانی برای حل مسائل خوزستان است. این گزارش به مسئله بحران در خوزستان و راهکارهای پیشنهادشده توسط کارشناسان مستقل می‌پردازد.

صفحه ۲

خدایان: تفسیر قانون عادی بر عهده مجلس است

اعتبار برگ سبز خودرو در بلا تکلیفی

گروه سیاست: اختلاف نظر بر سر رسمیت ثبت اسناد مالکیت خودرو در مرکز تعویض پلاک و دفاتر اسناد رسمی، موضوعی است که در سال‌های اخیر، بارها به چالشی جدی تبدیل شده و جز سردرگمی مردم نتیجه‌ای نداشته است...

- صفحه ۸

سال نوزدهم • شماره ۴۰۹۸ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

تدبیر اجرا

سیدمصطفی هاشمی‌طبا

در هفته‌های گذشته دولتمردان تازه‌نفس که علی‌الاصول مصمم به تحول اقتصادی در ایران و بهبود معیشت مردم هستند، بیاناتی داشتند که می‌توان در جهت عملی‌کردن آن دقت لازم را به‌کار بست تا ان‌شاء‌الله این بیانات به عمل تبدیل شود.

۱- ریاست سازمان برنامه‌بودجه در مصاحبه تلویزیونی جهت‌گیری‌های معقول و مناسبی را برای آینده برنامه‌کشور و تنظیم بودجه بیان کردند. اظهارات کیفی ایشان که قابل تقدیر است، در آنجا که موضوع کمی بودجه پیش آمد، تلویحاً دچار مشکل شد و بعید است در عمل بتواند جایگاهی پیدا کند.

۲- وزیر محترم راه و شهرسازی در بیان چگونگی تأمین سرمایه برای طرح‌های خود، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و به‌ویژه سرمایه ایرانیان مقیم خارج را از عداد تأمین سرمایه برشمردند و گفتند برای آنان فرش قرمز بهن کرده و دهانشان را شیرین می‌کنیم.

۳- مقام محترم ریاست‌جمهوری در مصاحبه مورخ ۱۳ شهریور جاری با صداوسیما بیان کردند که از سرمایه‌گذاری خارجی و از سرمایه‌گذاری ایرانیان مقیم خارج استقبال خواهد شد و البته اولویت‌کشور را در مبارزه با بیماری کرونا و تأمین سلامت مردم و نیز معیشت مردم اعلام کردند. بی‌گمان نوع بیان مطالب فوق می‌تواند موجب افزایش امید مردم به زندگی و آینده باشد، اما در همین جهت لازم است قبل از فوت وقت و تجربه عدم حصول نتیجه، پیشاپیش از برخی سوابق امر مسئولان مربوطه مستحضر شوند و چاره کار را ببینند.

الف- صرف‌نظر از اینکه آیا خارجیان یا ایرانیان مقیم خارج تمایل به سرمایه‌گذاری در ایران دارند یا خیر، باید اذعان کرد که ظرفیت پذیرش سرمایه خارجی از سوی کشور ما به دلیل ناتوانی بوروکراسی یا اعمال نظر افراد و جریان‌های سیاسی وجود ندارد. یک مثال که اینجانب در جریان آن بوده‌ام، سرمایه‌گذاری یک شرکت کره جنوبی در کشتی‌سازی بود که با وجود پیگیری مداوم سفیر سابق جمهوری اسلامی در کره جنوبی و اینجانب و ملاقات با مقامات تصمیم‌گیر به نتیجه نرسید. درحالی‌که شرایط این سرمایه‌گذاری بسیار ایدئال بود. مثال دیگر که از سال ۱۳۹۰ در جریان است، انتقال مبالغ قابل‌توجهی ارز از بانک‌های خارج توسط یک فرد ایرانی به حساب بانک مرکزی برای ایجاد مراکز بازیافت زباله با دانش فنی از کانادا بود که از سوی بانک مرکزی ارز مسدود شده و با وجود پیگیری‌ها هیچ‌گونه پاسخ مناسبی برای احیای ارز وصولی و انجام پروژه از سوی بانک مرکزی داده نشده است. هرچند با شرایط فعلی بانکی و عدم امکان روابط بانکی بین‌المللی سرمایه‌گذاری از خارج ممکن نیست، اما در حقیقت اگر این امر محل حل بشود، مشکلات داخلی سرمایه‌گذاری مانند برگرداندن هوایمایی حامل مقامات ترک برای سرمایه‌گذاری در توسعه فرودگاه امام خمینی (ره) از آسمان تهران مانع از سرمایه‌گذاری خارجی می‌شود. اما درباره سرمایه‌گذاری داخلی باید بیان کرد که واگذاری پروژه‌های راکد ملی به بخش خصوصی را مجلس تصویب کرده ولی سازمان برنامه و بودجه آیین‌نامه بسیار مفصل با مکانیسم بسیار پیچیده‌ای را تدوین کرده بود که در حقیقت ایسن آیین‌نامه معادل یک یک آیین‌نامه عملی خدمت ریاست‌جمهور قبل ارسال کردم ولی همچنان‌که واگذاری‌ها انجام نشد، به این آیین‌نامه نیز توجهی نشد. به‌نظر می‌رسد بودجه‌کشور همچنان براساس بودجه ۱۴۰۰ جاری شود و سال‌های آتی نیز این امر ادامه داشته باشد و سازمان برنامه نیز با وجود ایده‌ها و حرف‌های رئیس آن تسلیم جریانات روز می‌شود. واقعاً شاید با این بودجه و تقدینگی و مسائل مربوط به آن در شرایط عادی کاری نتوان کرد و جراحی بزرگ علاوه بر نجات بسیار شدید آن بهبودی مورد نظر را هم به دنبال نداشته باشد، اما اگر اراده‌ای باشد. این منوط به حضور فعال شخص ریاست‌جمهور در تصمیم‌گیری‌هاست تا شاید بتوان درباره واگذاری‌ها کاری انجام داد.

ب- صرف‌نظر از باقی‌ماندن تحریم‌ها با رفع حداقل باید روابط بانکی بین‌المللی را به وضع عادی برگرداند و البته بسیاری از بانک‌ها به‌خطر تحریم همچنان در مراده با ما مشکل خواهند داشت.

ج- موضوع سرمایه‌گذاری خارجی و سرمایه‌گذاری ایرانیان مقیم خارج مستقیماً زیر نظر رئیس‌جمهور قرار گیرد و جلسات هفتگی درباره مصادیق آن برگزار شود.

ادامه در صفحه ۸

ادامه در صفحه ۵

ادامه در صفحه ۴

عکس: عبدالله حیدری، ایران

عکس: امیر جدیدی